



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **X**, narozený X
státní příslušnost Alžírsko
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, IČ 45769851
sídlem Loretánské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2024, č. j. 300919-1/2024-MZV/VO

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabývá otázkou, zda správní orgány odpovídajícím způsobem vyhodnotily manželství uzavřené mezi žalobcem jako státním občanem třetí země a občankou České republiky jako manželství uzavřené za účelem obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

I. Shrnutí stavu věci ve správním řízení

2. Na základě žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza rozhodl žalovaný dle § 180e odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o souladu rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Alžíru (dále také jen „správní orgán I. stupně“) z 4. 12. 2023 (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“) s ustanovením § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.
3. Žalovaný se ztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně, že se žalobce, státní občan Alžírsko, dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky tím, že účelově uzavřel manželství s X, narozenou X, státní občankou České republiky (dále také „manželka žalobce“).
4. S rozhodnutím žalovaného žalobce nesouhlasil.

II. Žaloba a její obsah

5. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost a nezákonnost spočívající v nesprávně a nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, nesprávném právním posouzení řešené otázky a odůvodnění napadeného rozhodnutí toliko obecnými úvahami, aniž by se zabýval proporcionalitou omezení a dopadem na manželské soužití manželů.
6. Namítal, že napadené rozhodnutí je v přímém rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu z 13. 10. 2022, č. j. 6 Azs 141/2021-34, dle kterého má být účelovost uzavření manželství prokázána a nelze stavět na úvahách. Toto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se týká přímo žalobce, resp. zabývalo se vyhodnocením jeho předchozí žádosti o vstupní vízum.
7. Tvrdil, že přístupem a postojem správního orgánu I. stupně se stane manželství žalobce formálním a nenaplněným, poukazoval na obtížnost formovat a naplňovat manželský svazek bez osobního kontaktu, který je manželům ze strany EU odpírán. Zdůrazňoval, že manželé jsou v on-line spojení a že se žalobce učí česky. Namítal, že žalovaným nebylo zohledněno, že uzavření sňatku navrhla jako první manželka.
8. Následně doložil lékařskou zprávu z 28. 4. 2024, která měla prokázat, že zdravotní stav jeho manželky brání jejímu trvalému pobytu v Alžíru.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Poukázal na obecnost žalobních námitek a pokud jde o jejich vypořádání, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
10. Uvedl, že jde o žalobcovu v pořadí třetí žádost o krátkodobé vízum z titulu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Při posuzování skutkové stavu vycházel i ze skutečností zjištěných v rámci předchozích řízení a v napadeném rozhodnutí zohlednil závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu z 13. 10. 2022, č. j. 6 Azs 141/2021-34, který byl vydán v rámci pravomocně skončeného řízení o druhé žádosti žalobce o vízum. Měl za to, že se správním orgánům podařilo prokázat, že žalobce úmyslně obcházel příslušná ustanovení zákona o

pobytu cizinců s cílem získat pobytové oprávnění a současně úmysl žalobce nevytvořit a nevést společný manželský život. Konstatoval, že obsah pohovorů a ostatní důkazy obsazené ve správním spise tvoří dostatečný podklad pro závěr správních orgánů o účelovosti uzavřeného manželství. Zdůraznil, že možnosti žalovaného vyhovět požadavkům zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu byly omezeny nedostatečnou součinností ze strany žalobce, neboť správní orgán I. stupně k výzvě neobdržel od žalobce požadované doklady.

11. Žalovaný dále uvedl, že uvážil jak skutečnosti svědčící o účelovosti manželství, tak i skutečnosti svědčící ve prospěch manželů, a dospěl k závěru, že manželství bylo uzavřeno účelově. Poukázal na skutečnost, že od roku 2019 se manželé nesetkali, ač se potencionálně setkat mohli (např. v Tunisku), ani k výzvě správního orgánu I. stupně žalobce ve stanovené lhůtě nedoložil, že by spolu manželé v posledních čtyřech letech každodenně komunikovali a ani z provedených pohovorů neplyne, že by spolu manželé běžně komunikovali, byť to shodně tvrdí. Žalobcem plánované cesty do Schengenského prostoru, tedy do Francie v roce 2018, do Portugalska v roce 2021 a do Španělska v roce 2022, odpovídají pravděpodobnému skutečnému cíli žalobce, tedy získání oprávnění ke vstupu do Schengenském prostoru a pobytu v něm, nikoliv deklarovanému společnému manželskému životu s manželkou v České republice. Žalobcova žádost o vízum v Portugalsku za účelem následného studia rovněž neodpovídá výpovědím manželů o jejich vztahu a potřebě se setkat.
12. Žalovaný dále uvedl, že manželé prokazatelně neovládají jeden komunikační jazyk. Tvrzení žalobce o tom, že se dorozumívají směsí angličtiny a češtiny jsou nevěrohodná, neboť neznalost jednoho jazyka nelze doplnit znalostí druhého jazyka. Znalost a neznalost obou jazyků se bude překrývat. Dále uvedl, že komunikace prostřednictvím překladáče se vylučuje s důvěrným vztahem manželů. Za neprůkazné a nevěrohodné označil tvrzení žalobce o tom, že se snaží naučit český jazyk.
13. K žalobní námitce, že sňatek jako první navrhla manželka, uvedl, že tato skutečnost svědčí spíše ve prospěch žalobce, nicméně nemá větší výpovědní hodnotu pro možnou dohodu manželů na uvedeném postupu.
14. S ohledem na shora uvedené navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Jednání soudu

15. Soud ve věci konal dvě jednání. Učinil tak především proto, že považoval za důležité se náležitě věnovat objasnění veškerých skutkových okolností věci. Správní rozhodnutí a potažmo též rozhodnutí krajského soudu v sobě nesou zásadní potenciál zasáhnout do osobní sféry žalobce a jeho manželky. Tyto okolnosti soud považuje za zásadní.
16. Při prvním jednání soudu dne 10. 9. 2024 bez přítomnosti žalobce tento ústy své zástupkyně setrval na podané žalobě. Zdůraznil především vůli vést společný život se svojí manželkou na území České republiky. Zásadně odmítl to, že sňatek měl být uzavřen účelově a vymezil se proti správním orgánům, které svým postupem žalobci fakticky brání vést společný rodinný život. Zástupkyně žalobce dále uvedla, že žalobce se již od května 2024 nachází na území České republiky, přicestoval do Evropské unie přes Španělsko. V České republice požádal o přechodný pobyt, přičemž o jeho žádosti nebylo prozatím rozhodnuto.
17. Žalovaný při jednání soudu setrval na zamítnutí žaloby. Odkázal na obsah napadeného rozhodnutí. Přítomnost žalobce v ČR na posouzení věci ničeho nemění a při přezkumu

napadeného rozhodnutí je třeba vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho vydání.

18. Účastníci řízení připustili, že odročení soudního jednání na dobu v řádu několika týdnů by mohlo přinést posun ohledně pobytového statusu žalobce v České republice. Proto nevznegli zásadní námitky k návrhu soudu na odročení jednání.
19. Při druhém jednání soudu dne 28. 1. 2025 žalobce ústy své zástupně uvedl, že o jeho žádosti o přechodný pobyt v ČR nebylo dosud rozhodnuto. Oba se s manželkou zúčastnili dvou pohovorů před orgány Ministerstva vnitra. Uvedl, že česká strana dosáhla zrušení vstupního víza, které vydala španělská strana, vízum však již bylo zkonsumované. Od května 2024 se žalobce nachází v České republice, žije s manželkou, dlouhodobé vízum je mu po třech měsících prodlužováno. České orgány by neměly žalobci nadále bránit vést rodinný život s tím, že přítomnost žalobce v ČR zcela jistě prokazuje, že sňatek nebyl uzavřen účelově.
20. Sám žalobce s pomocí tlumočníka při jednání soudu uvedl, že by rád žil společně s manželkou, aby se o sebe mohli navzájem starat. Má zájem na společném soužití dle platných zákonů, nerozumí, proč orgány ČR brání jejich soužití. Požaduje spravedlnost.
21. Žalovaný uvedl, že má za to, že žalobce se při získání vstupního víza do Španělska dopustil podvodného jednání, krátkodobé vízum bylo vydáno zastupitelským úřadem Španělska v Alžíru za nezvyklých okolností. Z toho důvodu, bylo rozhodnutí zpochybněno. Závěrem poukázal též na zásadu koncentrace zakotvenou v § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
22. Při druhém jednání soudu žalobce předložil s návrhem důkazu kopii cestovního pasu s dlouhodobým vízem, náhradní průkaz pojištěnce VZP, zprávu o zdravotním stavu manželky, pozvání do ČR datované dnem 11. 4. 2018, anglickou verzi dokladu o ukončení studia žalobce a též žádost adresovanou MZV ČR ve věci zrušení krátkodobého víza. Zástupkyně žalobce též navrhla výslech pana Zbyňka Paimy, který mohl vypovídat k tomu, jak manželé spolu v Letohradu žijí a též k okolnostem života manželky žalobce v době před i po uzavření sňatku.

V. Přezkum věci soudem

23. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodnutí správních orgánů vydaná v prvním a druhém stupni správního řízení posuzoval jako jeden celek.
24. Obsah a kvalita žaloby do jisté míry předurčily podobu rozsudku soudu. Vzhledem k tomu, že žalobce v žalobě vymezil žalobní body poměrně obecně, bez konkurující argumentace k podrobnému odůvodnění závěrů žalovaného obsažených v napadeném rozhodnutí, předurčil tím i způsob vypořádání jeho námitek soudem v tomto rozsudku. Soud nemohl věc přezkoumávat nad rámec vymezených žalobních bodů, nemohl ani blíže přihlédnout ke skutečnostem a tvrzením, které žalobce uvedl při jednání soudu.
25. Žaloba není důvodná.

V.a. Zjištění ze správního spisu

26. Z předložených správních spisů zjistil soud následující pro věc rozhodné skutečnosti.
27. Žalobce, státní občan Alžírsko, od roku 2019 podal již celkem tři žádosti o krátkodobé vízum z titulu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Při posuzování druhé žádosti z 7. 11. 2019 ve věci rozhodoval i Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem z 13. 10. 2022, č. j. 6 Azs 141/2021-34 (dále také „*předmětný rozsudek*“). Předmětným rozsudkem Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích z 28. 4. 2021, č. j. 52 A 53/2020-70 a rovněž rozhodnutí žalovaného z 1. 7. 2020, č. j. 304905/2020-VO. Dospěl totiž k závěru, že správní orgány ve správním řízení o druhé žádosti žalobce neunesly důkazní břemeno, neboť v řízení nebylo dostatečně prokázáno, že sňatek mezi žalobcem a jeho manželkou byl uzavřen pouze s cílem získat vízum. Závěr o účelovosti manželství neměl dostatečnou oporu ve spisovém materiálu. Nejvyšší správní soud správním orgánům vytýkal, že kladly velký důraz na skutečnosti svědčící o účelovosti manželství, zcela upozadily skutečnosti svědčící ve prospěch manželů a komplexně nezhodnotily obsahy výpovědí obou manželů. K indikativním kritériím vymezeným v bodě 4.2 sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES z 2. 7. 2009, č. KOM(2009)313 (dále také jen „*sdělení Komise*“), jako vodítkům při vyhodnocování účelovosti manželství, uvedl, že nebylo naplněno ani jedno z kritérií poukazujících na to, že by zneužití institutu manželství bylo nepravděpodobné. Ze skutkových okolností případu však nebylo možné mít za jednoznačně naplněná ani kritéria negativní, indikující možný úmysl žalobce obcházet zákon.
28. Řízení v nyní projednávané věci bylo zahájeno žádostí žalobce z 18. 10. 2023, jejíž přílohou bylo pět fotografií a výpis z aplikace WhatsApp. Správní orgán I. stupně rozhodl dne 4. 12. 2023 o zamítnutí žádosti žalobce o udělení víza, neboť dospěl k závěru, že se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území tím, že účelově uzavřel manželství. Důvodem zamítnutí žádosti byly dle správního orgánu I. stupně zejména prokázaná jazyková bariéra mezi manželi, neboť pár nesdílí společný komunikační jazyk, absence fyzického setkání manželů od roku 2019, nevedení společné domácnosti v Alžírsku bez relevantních důvodů, pouhá čtyři setkání manželů za dobu trvání vztahu, vysoké riziko, že se žalobce stane finanční zátěží pro svou manželku a sociální systém ČR zejména pro svou nedostatečnou jazykovou vybavenost a absenci relevantního vzdělání.
29. Podkladem pro vydání prvostupňového rozhodnutí byl záznam z aktualizací pohovoru s žalobcem z 18. 10. 2023 a záznam z aktualizací pohovoru s manželkou žalobce z 30. 11. 2023. Z důvodu ověření poskytnutých informací byl žalobce správním orgánem I. stupně před vydáním prvostupňového rozhodnutí vyzván k doložení dokumentů, zejména prinscreenů veškeré komunikace s manželkou za období od 8/2023 do současnosti, výpisů z bankovních účtů žalobce a jeho manželky za období od 8/2023 do současnosti, potvrzení o zaměstnání žalobce a jeho výplatní pásky za poslední tři měsíce. Z předložené spisové dokumentace správních orgánů vyplývá, že k žádosti žalobce zaslal pouze autorizovanou konverzi úředně ověřené kopie oddacího listu.
30. Žalobce s prvostupňovým rozhodnutím nesouhlasil, proto v zákonem stanovené lhůtě podal žádost o nové posouzení důvodů o neudělení krátkodobého víza ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců. Žalovaný žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza posoudil a dospěl k závěru, že je nedůvodná. Při rozhodování vycházel ze skutečností zjištěných v rámci řízení o předchozích žádostech a dále z podkladů založených do

správního spisu v rámci řízení o třetí žádosti. Při rozhodování zohlednil právní názor vyslovený v předmětném rozsudku Nejvyššího správního soudu.

V.b. Přezkum věci – obecná východiska

31. Dle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců *cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*
32. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že povinností cizince není prokazovat pravost uzavřeného manželství. Plně odpovědnými za skutkové prokazování účelovosti manželství jsou správní orgány. Předpokladem závěru správních orgánů o účelovosti manželství je prokázání úmyslu obcházet zákon o pobytu cizinců s cílem získat pobytového oprávnění a současně úmyslu vést společný manželský život [k tomu srov. rozsudek NSS z 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40 (všechny uváděné rozsudky NSS jsou veřejně dostupné na: www.nssoud.cz)]. Účelovost uzavření manželství je nutné posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Dle rozsudku NSS z 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39, platí, že: „Zákon o pobytu cizinců vychází z vyvratitelné domněnky, že manželství mezi cizincem a občanem EU je manželstvím řádným, neuzavřeným ve snaze obejít zákon (srov. rozsudky NSS ze dne 6. 8. 2015, čj. 10 Azs 115/2015-38, bod [37], a čj. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]). Správní orgán nemůže v případě podezření, že by se mohlo jednat o účelově uzavřené manželství, vybírat pouze ty skutečnosti, které svědčí pro závěr, že manželství bylo uzavřeno účelově. Musí naopak nestranně posoudit skutečnosti svědčící pro i proti tomuto závěru. V případě pochybností musí dát přednost závěru, že manželství účelově uzavřeno nebylo. V odůvodnění rozhodnutí musí správní orgán jasně a přezkoumatelně vysvětlit jednak, co vyvolalo pochybnosti o řádnosti manželství, jednak jaké všechny skutečnosti během řízení zjistil, které z nich hovoří ve prospěch závěru, že se jedná o řádné manželství, a které naopak proti tomuto závěru. Teprve na základě těchto úvah pak může správní orgán ve věci rozhodnout a v případě, že se mu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společně manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství (srov. rozsudek NSS čj. 4 Azs 228/2015-40, bod [61]). Při posuzování manželství je třeba mít vždy na zřeteli, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem. Lidé jsou různí, uzavírají sňatky z různých pohnutek a logicky se liší i následný obsah svazku. Za účelově uzavřené proto nelze označit každý sňatek cizince s občanem EU, který v očích správního orgánu nedosahuje kvality ideálního modelu manželského vztahu, nebo který manželé uzavřeli mj. i z důvodu řešení pobytové situace cizince. Jak totiž plyne z výše uvedené judikatury, je třeba dokládat snahu obejít zákon o pobytu cizinců, tj. uzavřít svazek pouze za účelem získat pobytové oprávnění, nikoliv nedokonalosti vztahu manželů. Ambicí směrnice 2004/38/ES a zákona o pobytu cizinců není podrobit zevrubné kritice manželské svazky cizinců s občany EU, ale odhalit a neudělit přechodný pobyt těm cizincům, kteří institutu manželství zneužívají.“

V.c. K posouzení účelovosti uzavření manželství

33. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda rozhodnutí netrpí některou z vad, která by odůvodňovala postup dle § 76 s. ř. s., a dospěl k závěru, že nikoliv. Rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné, neboť nebyla shledána nesrozumitelnost ani nedostatek skutkových důvodů, a skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, má oporu ve spise a nevyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Soud rovněž neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí.
34. Žalovaný při svém rozhodování vycházel ze skutkového stavu, který byl s ohledem na skutečnost, že jde o žalobcovu třetí žádost o vízum od roku 2019, zjišťován průběžně. Za účelem náležitého a řádného zjištění skutkového stavu věci byly v tomto řízení o třetí žádosti provedeny aktualizací pohovory se žalobcem (dne 18. 10. 2023) a jeho manželkou (dne 30. 11. 2023) a správní orgán I. stupně požadoval po žalobci doložení tvrzení vyplývajících z aktualizací pohovorů, tedy zejména doložení komunikace s manželkou, výpisů z bankovních účtů žalobce a jeho manželky a potvrzení o zaměstnání žalobce a jeho výplatní pásky, což však žalobce neučinil.
35. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný odkázal na rozhodnou právní úpravu. Poukázal na povinnost správních orgánů posoudit zjištěný skutkový stav komplexně s tím, že indikativní kritéria vyplývající z aktů Evropské unie slouží jako vodítka ke zjištění účelovosti sňatku (zneužití práv). Konstatoval, že pochybnosti o řádnosti manželství byly dány nenaplněním pozitivních kritérií uvedených v bodě 4.2 sdělení Komise poukazujících na to, že by zneužití institutu manželství bylo nepravděpodobné. Při posuzování (ne)účelovosti uzavření manželství se podrobně zabýval celou genezí vztahu žalobce a jeho manželky od roku 2017, kdy se seznámili prostřednictvím české internetové seznamky, kam žalobce umístil svůj profil, přihlédl zejména k jejich krátkodobé známosti před uzavřením sňatku a pouze jedinému osobnímu setkání po svatbě, nevedení společné domácnosti, absenci vážného dlouhodobého právního nebo finančního závazku se společnou odpovědností a věkovému a kulturnímu rozdílu mezi manželi. Uvedl dobrou vzájemnou znalost manželů s ohledem na pouze dílčí rozpory v obsazích pohovorů, delší dobu trvání manželství, současně však poukázal na nízkou celkovou četnost a délku osobních setkání, tedy čtyři setkání v délce několika dní s tím, že v posledních čtyřech letech se manželé osobně nesetkali. Zohlednil neúspěšné žádosti žalobce o víza v jiných členských státech Evropské unie a zabýval se důvody uváděnými žalovaným a jeho manželkou, které měly bránit jejich dalšímu osobnímu kontaktu, avšak dospěl k závěru o objektivní možnosti jejich setkání např. v Tunisku. Dále se zabýval obsahy aktualizací pohovorů žalobce a jeho manželky a vyhodnocoval jejich shodnost a zkoumal způsob komunikace mezi manželi s ohledem na pochybnosti o znalosti stejného jazyka. Dále popsal skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobce sám bez problémů nezískal právo pobytu.
36. Žalovaný vysvětlil, které zjištěné skutečnosti hodnotil ve prospěch závěru o řádném manželství, a které skutečnosti naopak hodnotil jako svědčící o jeho účelovém uzavření. Zjištěné skutečnosti hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech s přihlédnutím k indikativním kritériím vyplývajícím z aktů Evropské unie a judikatuře Nejvyššího správního soudu. Minimálně implicitně žalovaný vypořádal námitky žalobce obsažené v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Po komplexním zhodnocení zjištěného skutkového stavu žalovaný vyhodnotil, že žalobce nemá v úmyslu vytvořit s manželkou pevný rodinný svazek a vést s ní skutečný a trvalý manželský život a jediným účelem

uzavření manželství ze strany žalobce bylo získání práva na vstup a pobyt v České republice, resp. Evropské unii.

37. Soud závěrům žalovaného vysloveným v napadeném rozhodnutí nemá cokoliv zásadního vytknout a konstatuje, že žalovaný vyhověl požadavkům vyplývajícím z předmětného rozsudku Nejvyššího správního soudu, byť byl vydán v již pravomocně skončeném řízení o druhé žádosti žalobce a žalovaného zavazoval nikoliv přímo. Tedy po doplnění spisového materiálu o další podklady, záznamy z aktualizčních pohovorů, jejichž obsah komplexně zhodnotil, s přihlédnutím ke skutečnostem zjištěným v řízeních o předchozích žádostech žalobce o vízum žalovaný uvedl, které skutečnosti svědčí ve prospěch závěru o řádném manželství a které svědčí o jeho účelovém uzavření, a na základě jejich podrobného a logického zhodnocení dospěl k závěru o účelovosti uzavření předmětného manželství, neboť skutečnosti svědčící o jeho účelovém uzavření zásadně převažovaly. Žalovanému nyní nelze vytknout, že by opomíjel skutečnosti svědčící o „neúčelovosti“ uzavření manželství, naopak dle odůvodnění napadeného rozhodnutí i k nim přihlížel.
38. Vzhledem k výše uvedenému soud nemůže přisvědčit námitkám žalobce o odůvodnění napadeného rozhodnutí toliko obecnými úvahami a neprokázání účelovosti uzavření manželství. V dané věci nelze přehlédnout, že provedení dalšího dokazování ve správním řízení bylo zmařeno žalobcem, který k výzvě správního orgánu I. stupně nedoložil požadované dokumenty, kterými měly být prokázány skutečnosti tvrzené žalobcem a jeho manželkou, zejména rozsah jejich on-line kontaktů a existence společného komunikačního jazyka. Povinností žalobce sice nebylo požadované dokumenty předložit, pokud však chtěl přispět ke změně dřívějšího hodnocení správních orgánů týkajícího se účelovosti uzavření manželství, bylo v jeho zájmu se správním orgánem I. stupně spolupracovat a požadované dokumenty doručit. Soud souhlasí se žalovaným, že nedostatek součinnosti žalobce se správními orgány nemůže jít k tíži správních orgánů, a to i přes to, že to jsou právě správní orgány, které mají povinnost prokázat účelovost uzavření manželství. Soud pokládá za správné, že si správní orgány chtěly ověřit pravdivost tvrzení žalobce a jeho manželky uvedených v aktualizčních pohovorech, neboť zejména s ohledem na podávání žádostí žalobce o vízum i v jiných členských státech Evropské unie a několikaletou absenci osobního setkání manželů vznikla pochybnost o úmyslu žalobce vést s manželkou společný manželský život. Uvedenou pochybnost mohly správní orgány stěží vyloučit jinak než v součinnosti s žalobcem a neposkytnutí součinnosti může nasvědčovat nepravdivosti tvrzení žalobce a jeho manželky.
39. Vzájemnou znalost manželů vyplývající z obsahu aktualizčních pohovorů je třeba hodnotit v kontextu ostatních okolností případu jako jedno z kritérií, k nimž je třeba při posuzování účelovosti uzavření manželství přihlédnout. V dané věci nelze ani vyloučit úvahu o tom, že vypovídací hodnota pohovorů může být snížena v důsledku zkušenosti manželů vyplývající z opakovaného podávání žádostí o vízum, opakovaného absolvování pohovorů a možnosti předvídat otázky položené v rámci aktualizčních pohovorů.
40. Jako nedůvodnou vyhodnotil soud i obecnou žalobní námitku, že žalovaný nesprávně právně posoudil řešenou otázku. Žalovaný řádně zjištěný skutkový stav správně podřadil pod § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, když v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu bylo v řízení prokázáno, že účelem sňatku bylo získání pobytového oprávnění žalobce a že žalobce neměl a nemá v plánu vést manželský život s manželkou. V dané věci je třeba vycházet zejména z prokazaného jednání manželů, nikoliv z jejich

tvrzení, která s jejich faktickým jednáním nemusí být zcela v souladu. O záměru žalobce, tedy získání oprávnění ke vstupu a pobytu v Schengenském prostoru uzavřením manželství, svědčí dle soudu s přihlédnutím k ostatním okolnostem daného případu zejména osobní kontakt manželů pouze na počátku vztahu, kdy od roku 2019 se manželé osobně nesetkali, ač to okolnosti zcela vylučovaly a nedoložená tvrzená četná on-line komunikace mezi manželi

41. K žalobnímu tvrzení, že z posledních výsledků je zřejmé, že manželé jsou ve spojení on-line soud uvádí, že toto tvrzení nebylo k výzvě správního orgánu I. stupně žalobcem doloženo a správní orgány si tak nemohly ověřit jeho pravdivost. Vzhledem ke zřejmému zájmu žalobce na výsledku posouzení žádosti se soudu jeví jako odpovídající postup správních orgánů, kterým chtěly tvrzenou online komunikaci žalobce s manželkou, která měla svědčit o řádnosti uzavřeného manželství, i doložit. Výpis z aplikace Whatsapp v rozsahu dvou stran o velikosti A4 přiložený k žádosti o vízum nemá větší vypovídací hodnotu, neboť z něho není zřejmé, kdy se měly hovory a písemná komunikace uskutečňovat. Tvrzení žalobce, že se učí česky, nebylo žalobcem v řízení rovněž doloženo, a soud nepřehlédl, že při psaní textu v rámci aktualizací pohovoru dne 18. 10. 2023 žalobce neodpovídal na položenou otázku. Ze správního spisu vyplývající úroveň žalobcovy znalosti českého jazyka může nasvědčovat tomu, že se česky učí, obtížně by však mohla dostačovat pro komunikaci při řešení běžných záležitostí mezi manželi.
42. K žalobcem namítanému nezohlednění skutečnosti, že uzavření sňatku navrhla jako první manželka, soud uvádí, že uvedená námitka není zcela v souladu s tvrzením žalobce uvedeným při aktualizacím pohovoru, při kterém uvedl, že „o svatbě jsme se rozhodli společně v roce 2018“. Navíc návrh na uzavření sňatku je jedním z mnoha kritérií, k nimž je třeba při posuzování účelovosti uzavření manželství přihlídnout, a jako takové v kontextu všech v řízení zjištěných skutečností nemůže samo o sobě závěr o účelovosti uzavřeného manželství vyvrátit.
43. K žalobní námitce spočívající v bránění v osobním kontaktu manželům ze strany Evropské unie a s tím spojenému ztíženému naplňování manželského svazku, soud uvádí, že pokud by manželé měli skutečný zájem se setkat, mohli tak učinit mimo Evropskou unii (např. v Tunisku nebo v Alžírsku).
44. K žalobní námitce, že se žalovaný blíže nezabýval „proporcionality omezení a dopadem na manželské soužití žalobce a jeho manželky“ soud uvádí, že postupem správních orgánů, pokud situaci vyhodnotily jako účelové manželství, nebylo nepřípustně zasaženo do práva na soukromý a rodinný život manželů (podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), neboť v účelovém manželství se osobní ani rodinný život již z podstaty neuskutečňuje (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu z 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21). Soužití žalobce a jeho manželky není mimo ČR, potažmo země společného prostoru Evropské unie, vyloučeno
45. K lékařské zprávě z 28. 4. 2024 doručené soudu dne 20. 5. 2024, která měla dle žalobce prokázat, že zdravotní stav jeho manželky brání jejímu trvalému pobytu v Alžíru, soud uvádí, že k ní nelze vzhledem k § 75 odst. 1 s. ř. s. a § 180e odst. 3 věta poslední zákona o pobytu cizinců přihlídnout. Zpráva navíc dle obsahu nevylučuje dočasný i několikaměsíční pobyt manželky žalobce v cizině.

46. Totožný důvod opřený o § 75 odst. 1 s. ř. s. a § 180e odst. 3 věta poslední zákona o pobytu cizinců (fixace rozhodného skutkového stavu a koncentrace námitek) jsou též důvody, pro které soud odmítl provést důkazy navržené žalobcem při jednání soudu, a to včetně návrhu výsledku svědka. Pro soud konečně nemohla být ani rozhodující skutečnost, že žalobce se od května 2024 nachází na území EU, konkrétně v ČR a dle uvedených tvrzení žije se svojí manželkou. I přes jistou skutkovou složitost vyplývající ze všech možných záhybů osobního života, rozličných životních a osobních motivací k uzavření sňatku a podstatu posouzení věci opřenou o naplnění či nenaplnění vodících kritérií, nelze napadené rozhodnutí posuzovat *à le rétroviseur* optikou pozdějšího skutkového či faktického stavu, který se odehrává po vydání napadeného rozhodnutí. Konečně též platí, že ani současný a tvrzený společný způsob vedení života žalobce a jeho manželky zcela bez pochyb neznámá, že napadené závěry správních orgánů jsou nesprávné a apriori chybné.
47. Soud si je vědom, že přijaté závěry mohou představovat závažné dopady do osobních životů žalobce a jeho manželky, nicméně jejich společný život mimo území ČR není v zásadě znemožněn. Soud jen pro úplnost připomíná, že manželé si mohli být vědomi toho, že situace, která dle jejich tvrzení v jejich životech nastala po posouzení sňatku jako účelového, není zcela nereálná.

VI. Závěr a náklady řízení

48. Soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Závěr o prokázání, že manželství žalobce a občanky České republiky bylo uzavřeno za účelem obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území České republiky (Evropské unie), dle soudu obstál. Protože v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlídnout z úřední povinnosti, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný a žalovanému náklady řízení podle obsahu spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 29. leden 2025

Jaroslav Vávra, v. r.
soudce